

Broj 77. Veljača, 2009.

GLASNIK

KOTORVAROŠKOOG KRAJA

Poštovani čitatelji,

*Hvala našim redovitim darovateljima, fra Marku Kovačiću, fra Zoranu Mandiću,
fra Vinku Jelušiću fra Miroslavu Mandiću i svima onima koji na bilo kakav način
pomažu realizaciju našeg izdavačkog projekta.*

Redakcija

Susret – preobrazba

U Svetom Pismu uvijek iznova slušamo o ljudima koji su se zahvaljujući susretu s Isusom preobrazili i čvrsto se vezani za Njega; a ljudi kojima su zatim došli primijetili su to na njima.

A mi? Tko na nama primjećuje da vjerujemo u Boga i Isusa Krista?...Da, da smo jednom imali takav susret, da smo doživjeli nešto tako duboko religiozno, izgledalo bi s nama sasvim drugačije. Ali ovako!...promijenite svoj život, pa ćete spoznati Boga...

Nemojte čekati neko tajanstveno iskustvo o Bogu da biste prema njemu usmjerili svoj život, već djelujte...

Margareta Busse

Izdavač:

Župni ured Rođenja B. D. M.

78220 Kotor Varoš

Tel./fax: 051 785 050

E-mail: mladi-kotorvaros@blic.net

www.kotorvaroskadolina.com

*Redakcija: Viktorija Barišić, Ivanka Antunović, fra Petar Karajica, fra Marko Bandalo, fra Zoran Mandić, fra Stipo Karajica, fra Vinko Jelušić
Glavni urednik: Fra Petar Karajica
Tehnička obrada: Viktorija Barišić
Lektorica: Luca Koroman*

Tiraž: 500 primjeraka

Tiska: "RC Print" Kotor Varoš

Časopis izlazi dvomjesečno

Primjerak besplatan

Prijateljski posjet

Dana 9. veljače u poslijepodnevnim satima ugodno su nas iznenadili dolaskom u naš kraj gospodin Davor Čordaš, dopredsjednik RS i gospodin Slavko Marin, zamjenik ministra za ljudska prava i izbjeglice u Sarajevu. Razgovarali smo o dosadašnjoj obnovi na području naše općine i izrazili zadovoljstvo da su odobrena sredstva iz gore navedenog ministarstva za obnovu 10 kuća i sredstva za dovođenje struje u selo Rujevica. Iako su naši zahtjevi i potrebe mnogo veći, ipak smo gospodi Davoru i Slavku zahvalni da su se zauzeli za naš kraj koji je do sada opravdao očekivanja i tvrđnu da se Hrvati polako vraćaju i žele vraćati u svoj rodni kraj. Neki i sami obnavljaju svoje kuće, a najskoriji primjer jest i Ranko Topalović - Dolin koji svojim sredstvima sa svojim susjedima i rođinom obnavlja vlastitu kuću, a najveći broj njih očekuje pomoć sa strane. Njih dvojica su obećali zauzeti se kod lokalnih vlasti i na državnoj razini da Hrvati budu aktivnije uključeni u projekte obnove i posebno izgradnje

potrebne infrastrukture u porušenim hrvatskim selima.

U planu nam je dovesti struju u sela Plitsku i Bilice gdje imamo ozbiljne najave za znatnija ulaganja kada je u pitanju obnova. Obojica su izrazili zadovoljstvo da Kotor Varoš ima i svoje legalne političke predstavnike

u lokalnoj vlasti na razini općine. Uvjereni smo da će to tako i ubuduće biti. Nadamo se da je ovo samo jedan od niza susreta s takvim ljudima koji mogu i žele pomoći znatniju obnovu hrvatskih kuća i infrastrukture na području naše općine.

Fra Petar Karajica

Mara Stipić dobila struju

Najveći dio naših starijih župljana dobro poznaje Mari Stipić rođenu 1941. godine, koja je cijelo vrijeme rata ostala živjeti u selu Bašćina. Iako je Marina kuća već odavno porušena, ona se preselila u kuću pok. Ivića i Marije Bandalo i tu provodi svoje samičke dane. Sve do 2001. godine imala je struju, a onda su naišli neki rušitelji i odnijeli žice koje su je spajale sa trafoom. Mara je punih 8 godina živjela u mraku bez struje, ali zalaganjem vrijednoga Želje Jelušić i poznate ekipe iz Welsa dana 10. veljače

Mara je ponovno dobila struju i tako će moći na dostojniji način provoditi svoje staračke dane. Uvjereni smo da ćemo Mari u najskorije vrijeme nabaviti TV kako bi mogla skratiti duge zimske noći, a i hladnjak. Željo i ekipa skupili su sredstva u iznosu od 2.000 KM za radove na elektrifikaciji.

To je još jedan primjer da naši ljudi, a posebno mlađi, imaju osjećaja i solidarnosti prema onima koji su u bilo kakvoj potrebi i spremni su brzo intervenirati.

Fra Petar Karajica

Četvrto Europsko prvenstvo svećenika u malom nogometu

Četvrto malonogometno prvenstvo katoličkih svećenika Europe održano u Bragi u Portugalu od 16-19. veljače 2009. godine.

Uz domaćine ovogodišnjeg prvenstva, reprezentaciju svećenika Portugala, svoje sudjelovanje potvrdile su i reprezentacije svećenika Austrije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Italije, Mađarske, Slovačke, Poljske, Slovenije i Španjolske. Na dosadašnja tri organizirana prvenstva svećenika u malom nogometu, najuspješniji su bili svećenici Hrvatske, Poljske i Bosne i Hercegovine, a uz njih za ovo prvenstvo osvajanje pobjedničkog trona i bolje rezultate najavljuju svećenici i drugih reprezentacija posebice Portugala i Austrije.

Duhovne, fizičke i organizacijske pripreme svećenika nogometnika Bosne i Hercegovine obavljene su aktivno i temeljito svojim treninzima u dvorani KŠC Zenica. Sa širem popisa u Portugal oputovalo je 13 igrača i stručni stožer.

Program je počeo u ponedjeljak 16. veljače u 20 sati misnim slavlјem u katedrali u Bragi. Drugi dan je održano natjecanje po skupinama. Treći dan imali su organiziran posjet i misno slavlje u Fatimi i prijam kod

biskupa Porta mons. D. Manuel Clemente. Četvrti dan održano je finalno natjecanje, dodjela nagrada i zajednička večera. Konačni poredak prvih nekoliko ekipa je sljedeći: Poljska, Portugal, Hrvatska i BiH. Sljedeće nogometno prvenstvo trebalo bi biti organizirano u Poljskoj, I to je jedna dobra prilika upoznati se

međusobno u športskom druženju i natjecanju svećenika iz različitih europskih zemalja.

Odlazak u Portugal reprezentaciji svećenika Bosne i Hercegovine pomogli su brojni sponzori i dobročinitelji kojima Nogometna reprezentacija BH svećenika od srca zahvaljuje.

Fra Stipo Karajica

Posjet našoj župi

16. veljače 2009. godine posjetila nas je jedna ekipa iz požeške kotline. U ekipi su bila braća Marić koji su davne 1980. odselili za Kaptol i dvojica svećenika koji djeluju u tom dijelu požeške biskupije, a to su v.l. Mario Sanić župnik u Velikoj i v.l. Nikola Jušić, župnik u Kaptolu. Gosti su se najprije okrijepili u župnoj kući uz čašicu šljivovice i toplu kavu, a potom se po smijegu uputili prema župnoj crkvi i kući u Sokolinama. Tu su im fra Marko i fra Pero pokazali opustošene Sokoline i prekrasnu kamenu crkvu koja daje znakove nove nade za ovaj mirni kraj. Ujaci su pozvani zvonom u znak radosti dragih gostiju koji pastoralno skrbe o velikom broju naših župljana koji su već prije mnogo godina, a posebice u

Domovinskom ratu, našli svoj smiraj i savili svoja obiteljska gnijezda u požeškoj kotlini. Njih je oduševio prekrasni krajolik koji odolijeva surovoj istini: pustoši i nenasećenosti. Poslije toga ekipa se uputila put sela Jakotina gdje smo posjetili filijalnu crkvu svetoga Ilije, groblje i grobljansku kapelu, a potom se uputili na vrh sela Jakotina u zaseok Marić. Iskusni vozač svojim je džipom uspio svladati sve prepreke na putu tako da su životi suputnika bili u sigurnim rukama, ali se čuo poneki uzdah. Jedan dio puta su prošli pješice iako je vrijeme ručka već poodavno prošlo, svima za okrepnu je dobro došla pita i šljivovica koju su njih sedmorica bratski podijelili. Opet se valjalo vratiti tim strmim

putom do mirne kotorvaroške doline.

Ekipa je našla predah i okrjepu u čevabdžinici Bambi i dugo ostala u razgovoru o vlastitim iskustvima ovoga danu koji je pružio prilike upoznati se sa situacijom i krajolikom naše rodne grude. Uvjereni smo da će dragi gosti svojim novim župljanim iznjeti dojmove o boravku u našem kraju.

Fra Petar Karajica

Radni sastanak u Klinča Selu

14. veljače u večernjim satima okupilo se 15-ak predstavnika kotorvaroškoga kraja iz različitih dijelova Republike Hrvatske, Austrije i našega rodnoga Kotor Varoša na radni sastanak po pitanju osnivanja nove udruge kotorvarošana sa sjedištem u zagrebačkoj županiji. Tom radnom sastanku pribivali su neki naši poduzetnici, politički predstavnici u općini Kotor Varoš, predstavnici dviju udruga Sveti Rok i Naša nada, te fra Marko Bandalo i župnik fra Pero. Sastanak je održan u dvorani DVD u Klinča Selu gdje nas je sve ugodno dočekao i ugostio Ivica Marčinković – Zgrim. On je ujedno i vodio ovaj radni sastanak na kojem je dao priliku svima da se predstave te iznesu svoje

mišljenje o potrebi osnivanja nove udruge i njezinu nazivu. Prvotni cilju udruge bio bi skupljanje i davanje informacija Kotorvarošanima van K. Varoša o onom što se događa i planira raditi u Kotor Varošu. Jedan od bitnih ciljeva je skupljanje informacija o mjestu boravka naših ljudi rasijanih diljem svijeta, prikupljanje dokumentacije o projektima obnove i uključivanje u te projekte te pomoći našim ljudima oko pravljenja osobnih dokumenata, briga i skrb oko mogućeg popisa stanovnika u BiH. Bilo je prijedloga da se pozovu naši poznati ljudi i gospodarstvenici i da se napravi jedan okrugli stol na tu temu. Diskusija se razvila i na temu

ujedinjavanja već postojećih Udruga naših ljudi koje djeluju u Republici Hrvatskoj i BiH. Neki od nazočnih su izrazili zadovoljstvo smjenom vlasti u općini Kotor Varoš nadajući se boljoj suradnji i ostvarivanju većeg prava kada je u pitanju obnova infrastrukture u našim porušenim selima. Svima nam je cilj obnoviti i pojačati ljubav prema rodnoj grudi i učiniti nešto da ona ne padne u zaborav. Fra Pero je ustvrdio kako već postoje dobri temelji za osnivanje jedne takve udruge u zagrebačkoj županiji jer je za vrijeme i poslije rata dobru ulogu odigrao kotorvaroški klub koji je puno toga dobra učinio za naše prognanike i izbjeglice. Spomenuo je i kotorvarošku bojnu koja je bila aktivno uključena u pomoći rodnome kraju. Ovo je bio samo jedan u nizu planiranih susreta na ovom području naših Kotorvarošana za koje možemo sigurno reći da su još uvijek domoljubi i te osjećaje valja njegovati i još više rasplamsavati. Domaćin je svima nazočnim zahvalio na dolasku, a potom je uslijedila okrjepa uz piće i hranu u nadi da će se nekolicina njih koji žive u ovom dijelu u najskorije vrijeme sastati i donijeti konkretne prijedloge za organizaciju jednoga kotorvaroškoga druženja i pripremanja izborne skupštine te izradu statuta i utemeljenje upravnog odbora koji je neophoran za rad udruge.

Fra Stipo Karajica

Put križa

Kroz ovogodišnju korizmu na poseban način se pripremamo za Uskrs obavljanjem pobožnosti Put križa petkom u 16 sati, a također i prije nedjeljnih misa u Zabrdju i Kotor Varošu. Ovu pobožnost naš narod cijeni i uvjereni smo da će donijeti duhovne plodove svima onima koji pobožno sudjeluju na Križnom putu. Molimo Božji blagoslov za ustrajnost u životnim križevima i radost u svjedočenju svoje kršćanske vjere.

Maškare u našem kraju

I ove godine maškare su pokazale veliki interes i zanimanje naših župljana koji su uvijek rado ugošćavali naše mlade kada su im dolazili u posjetu. Uobičajena skupina hrabrih i maštovitih naših župljana pojačana novim članovima u subotu i nedjelju navečer obišla je najveći dio naših župljana. Najprije smo posjetili Podbrđe gdje smo ugodno dočekani kod našeg Cestara - Ante Petrušića, a onda stigli do Šibova i krenuli put Zabrdja. Kao i do sada did Rus je pripremio iznenadnje za sve u dvorištu svoje obiteljske kuće gdje je pripremio toplo vino i mezu za sve nazočne. Najprije je izveo svoj dio programa: u improviziranoj bolnici za porodaj trudnica uz pomoć motorke obavio je „carski rez“. Pa je druženje nastavljeno uz pjesmu. Pred sami odlazak iz njegova dvorišta započelo je grudanje djece i svih nazočnih.

U nedjelju su maškare obišle Slatinu, Čaršiju, Vrbanjce, Kotorišće i Čepak, a tradicionalno je završeno druženje kod Ante i Miladinke Marković koji već svake godine ugoste sve maškare u svojoj kući gdje je bilo pjesme i

plesa. Kao i do sada utorkom navečer maškare su stigle u župni ured gdje smo tradicionalno obavili izbor najoriginalnije maske. I ovoga puta djeca su bila najmaštovitija i dobili su tri prve nagrade i jednu utješnu. Prvu nagradu je dobila Irena Verić, druga je pripala Lani Miljanović, treću su osvojili kauboji Petar Verić i David Tomić, a našla se i utješna četvrta nagrada za Mirenu Glišić. Druženje je potrajalo do kasnih sati. Svima onima koji su

sudjelovali najsrdačnije zahvaljujemo, kao i onima koji su nas ugostili.

Fra Petar Karajica

Nova vrata i prozori na crkvi

Tijekom mjeseca prosinca postavljena su petora nova ulazna vrata na lađi naše crkve i velikoj sakristiji, a koncem mjeseca siječnja postavljena su i glavna ulazna vrata na pročelju crkve. Ulagana vrata će biti još obložena bakrom izvana, tako da neće biti podložna vremenskim neprilikama. Radove je izvela firma SABA koja je i prije rata radila najveći dio drvenarije i svu stolariju na našoj crkvi. Sve prozore koji gledaju prema župnom uredu napravila je ista firma. Uvjereni smo

da će se svim našim Kotorvarošanima i dobročiniteljima svidjeti izvedeni radovi od čistoga drva – jela i smreka.

Početkom mjeseca veljače firma Kristal iz Viteza ostaklila je kaljenim darck blue stakлом preostale prozore na dijelu crkve koji su okrenuti prema župnom uredu. Sada možemo reći da je crkva gotovo u potpunosti zatvorena i još su nam ostali završni radovi na rozeti iznad glavnog ulaza u crkvu.

Fra Petar Karajica

Kotor Varoš kroz povijest

Župa Kotor Varoš

Bilice

Apostolski vikar biskup fra Mato Delivić bilježi 1737. godine da Bilice imaju 7 katoličkih kuća i 93 vjernika. U popisu njegova nasljednika fra Pavla Dragičevića od 1744. navode se slijedeća katolička domaćinstva u Bilicama:

DOMAĆINSTVO	BROJ ČLANOVA
1. Tadianić Magdalena	8
2. Bočanin Mato	8
3. Petrušić Mato	30
4. Vučić Niko	16
5. Landeka Grgo	10
6. Topo Filip	7
7. Gavranović Stjepan	9
8. Blažević Ivan	6
9. Pulić Ivan	7
10. Jakovičević Luka	12
11. Jakovičević Marko	5
ukupno	118

Godine 1815. u Bilicama je bilo 28 katoličkih obitelji (kuća) u kojima je živjelo 227 vjernika. Od sredine 19. stoljeća pa dalje statistički podaci su brojniji i sigurniji. Veoma je vrijedan, te ga stoga i navodimo, popis obitelji iz 1871. koje su dale prilog za gradnju župnog stana i kapele u Kotorišću. Iz Bilica bila su domaćinstva:

ANDRIJEVIĆA: Andrije, Marka, Mate,
IVIĆA: Marka, Mate, Stipe
ČURE: Marka
MANDIĆA: Luke, Ivana, Tome
GRGIĆA: Grge, Ivana
MARČINKOVIĆA: Ive, Marka, Stipe
STIPIĆA: Jozef, Marka, Mate, Nike
DAVIDOVICA: Mate, Pave

Godine 1890. u Bilicama postoji groblje zvano „greblje Jasikovo“. Unjemu su prema Kronici Župe, 28. srpnja 1975. udareni temelji za današnju crkvicu posvećenu na čast sv. Petra 29. lipnja 1980. Slijedeće godine (20. studenog) crkvica je dobila zvono teško 120 kilograma, kojega je poklonio Ilija

Marčinković, zvani Šumarić. I ovdje su se osjetile žalosne posljedice drugog svjetskog rata. Poginulo je 30 mladića i momaka u punini snage. Poslije rata brojne obitelji su odselile u druge naše krajeve ili u inozemstvo. Tako u zapadnu Njemačku odselilo je 15, u Austriju 10 i u razne krajeve naše zemlje 40 obitelji. Prema podacima sadašnjeg župnika fra Ivana Franjića to su:

ANDRIJEVIĆA Anteš, Ante, (trojice), Davida (dvojice), Franje, Ive, (dvojice), Ivana, Jozef, Jure, Luke, Marka, (trojice), Mate, Nike, (dvojica), Petra (trojice) i Stipe (dvojice)

ČURIĆA Ante, Ivica, Ilija, Marka, (trojica) i Stipe

JELUŠUĆA Ivana, Jake, Marka, Mate, Nike, Petra, Slave i Stipe.

U Strizivojnu je odselilo 17, u Travnik 11, na Bled 8, u Požegu 2 i u Zenicu 2 obitelji. U Bilicama trenutno živi 125 slijedećih katoličkih obitelji: Andrijević (10), Bandalo (2), Čurić (47), Davidović (2), Jelušić (13), Jukić (59), Lučić (1), Majstorović (2), Mandić (9), Marčinković (28), Pilić (1), Stipić (46) i Šipura (2).

Na temelju navedenih i drugih podataka moguće je sastaviti slijedeću preglednu tabelu o kretanju broja katolika u Bilicama:

GODINA	DOMAĆINST.	BROJ VJERNIKA
1737	7	93
1742	11	118
1815	28	227
1855	22	180
1863	22	165
1877	25	172
1880	—	190
1883	—	176
1884	37	201
1885	—	191
1891	—	203
1894	31	211
1899	—	242
1910	43	279
1935	—	372
1960	—	457
1986	125	—

S. Kovačić,
Katolici u kotorvaroškom kraju,
Svjetlo riječi, Sarajevo, 1989., str.
113. – 115

Razgovor s povodom

Naš sugovornik za ovaj broj je g-din Ivica Marčinković-Zgrim. Zgrim živi i radi u Republici Hrvatskoj u Zagrebu, a inače je rodom iz Bilica. Često dove običi Kotor Varoš i svoje Bilice. Član je nadzornog odbora koji radi na obnavljanju i uređenju filijalne crkve sv. Petra i Pavla u Bilicama, a sam je najčešće sudionik tih akcija.

O svojim dojmovima o sve češćem boravku u Kotor Varošu Ivica Marčinković - Zgrim nam je rekao:

Vidite vi kažete često dolazim, a ja pak mislim da je to još nedostatno. Istina da sam u zadnjih godinu, dvije sve češće u najljepšem dijelu svijeta.

Razlog je jednostavan, ipak je to moj zavičaj u kojem sam se rodio, a i proživio veći dio svog života. Svaki put mi je sve teže krenuti iz čaršije i mojih Bilica jer nigdje se ne osjećam tako smireno i spokojno. Nema trke, zbrke i svega onog što imam u Zagrebu i što sam imo u Austriji. Da vam ne duljim jer bih mogao danima pisati i opet ne bih sve rekao. Evo, u jednoj rečenici Kotorvaroška dolina je za mene duševni lijek (ne treba recept od lječnika).

Zgrime čula sam da ste pekli u Bilicama pečenicu za Božić, zašto to, što vas je ponukalo na to kada svi znamo da u Bilicama nema ni žive duše?

Eh, to je inače bila ideja od Fra Marka koju smo mislili zajedno napraviti. Međutim kao što znate on je u to vrijeme bio kad našeg Fra Ante, a ja sam odlučio ispeći ju pa makar i sam. Ovo je bila prva poslije rata, ali sigurno nije zadnja. Nadam se da će se još netko priključiti. Kažete nema žive duše i tu ste u pravu, međutim tamo počivaju naši najmiliji, a posebno naši branitelji koje nikako ne smijemo zaboraviti i ovo je bio samo jedan mali čin prema tome cilju. A osim toga tko kaže da za koju godinu neće biti i živih duša.

Sve češće dolazite u Kotor Varoš, razmišljate li možda da krenete s obrtom ovdje? Koliko vas u tome podupire obitelj: žena I djeca?

Razmišljam kako da ne i nadam se u što skorije vrijeme, a za sve imam potporu svojih najbližih.

Kakve su reakcije roditelja, braće i sestara i gdje ste sve aktivni u novoj životnoj sredini? (crkvi, društvu, politici)?

Reakcija mojih roditelja pa čak i braće i sestre su takve da se baš ne slažu u svemu sa mnom ali ja sam poznat po tome da sam tvrdoglav i svojeglav tako da ih u biti saslušam ali uvijek odlučujem sam. Inače, smatram da ne treba gledati kako sve prolazi pored tebe pa sam stoga aktivan u svakom pogledu jer sam član ekonomskog vijeća u župi, član upravnog odbora škole nogometnog kluba NK Jaska, tajnik HDZ-a u svom mjestu, član skupštine obrtnika Jaske itd.

Živite i radite u Zagrebu, često se družite s našim ljudima koji

imaju svoja poduzeća, kakva su njihova razmišljanja, misli li itko od njih doći i krenuti s poslom u Kotor Varošu?

Istina da se s mnogima družim i komentiramo o tim stvarima, ali teško je to sad reći kako razmišljaju. Moj dojam je da bi neki nešto i pokušali ali ih je strah što ako...., možda čekaju da netko prvi to napravi pa ako ne bi bilo problema onda će i oni krenuti.

Što je s vašim Biličanima, za sve ove godine nitko nije poželio doći i obnoviti svoj dom, bar jednu prostoriju, je su li to Biličani prekrižili svoje rodno mjesto?

Ja sam već rekao Fra Peri da se Biličani malo teže pokreću ali kad krenu da će ih teško biti zaustaviti mislim da smo ovaj dio oko uređenja područne Crkve Sv.Petra odradili vrlo dobro. Mogu odgovorno reći da dobar dio nije prekrižio ni zaboravio. Eto ove godine se počinje s obnovom jer su dobivene dvije donacije od RH. A mislim da bi i struja trebala stići vrlo brzo, a to

će biti onda nešto sasvim drugo. Mnogi kažu da bi si nešto napravili ali bez struje je to jako teško mislim da je to svima jasno.

Pogada li vas kada vas neki ljudi prozovu zbog vaših pisanja o Kotor Varošu i dolazaka u njega?

Eh kad bi mene pogadala tuđa razmišljanja gdje bih ja stigao. Ja se držim jedne poslovice koja kaže "Nije bitno što je rekao nego tko je rekao", a inače volim saslušati svakoga, ali odluke su isključivo moje i ja za njih odgovaram. Trudim se da u bilo kojem nastupu nekoga ne uvrijedim, a sad ako nekoga istina pogada to je već druga stvar.

Ostavljate dojam sretnog i veselog čovjeka, u čemu je tajna?

Hm, to mi pitanje mnogi postavljaju i mogu ti reći da sam o tome razmišljaо pa sam došao do zaključka da je sve stvar u svakom čovjeku. Ja osobno sebi ne postavljam visoke ciljeve pa su mi razočaranja svedena na minimum. A i imam prekrasnu obitelj, ženu punu razumijevanja s kojom mi je Gospodin darovao troje djece koji su hvala dragom Bogu zdrava što je najvažnije. Ja znam ponekad reći da se Bogu ne molim nego zahvaljujem na svim dobročinstvima kojima me obdario.

Što vas je potaknulo da napustite lijepu i urednu Austriju i vratite se u Hrvatsku?

Dobro si ovo rekla lijepa i uredna ali..... meni to nije bilo dosta. Istina je da je tamo naoko sve bajno međutim nije to baš tako. Ali da ne bih povrijedio koga koji su još gore reći ču samo da sam poželio svoju djecu odgajati u nama prikladnijoj

sredini. Jer pored toliko dobrih stvari na zapadu je ipak više loših.

Je li istina da planirate organizirati novu udrugu središtem u Zagrebu, što, kako i koji su ciljevi?

Istina je. Bez obzira kako tko na to gledao Zagreb je za nas Hrvate centar svih zbivanja i tako će i ostati. Mogu ti reći da sam dugo čekao da se nađe netko pametniji da to pokrene (pod tim misli netko školovaniji) ali očito da se nema volje. Ja znam da postoje tri udruge, ali po mom mišljenju sve su one bazirane na nešto kulturno, a ja smatram da bi udruga trebala raditi prioritetno na humanom planu. A to za mene znači pobrinuti se da svaki Hrvat iz Kotorvaroške kotline, u svakom momentu, zna što se dešava i na koji način može ostvariti svoja prava. Udrugu ne osnivam ja nego MI, što znači ljudi kojima je stalo do Kotor Varoša.

Glavni cilj je napraviti popis svih Kotorvarošana i sve njih upoznati sa stanjem u rodnom kraju jer mnogi su slabo upućeni u zbivanja. Zato bih iskoristio i ovu prigodu i svima naglašavam da su dobrodošli s bilo kakvom pomoći (bilo kakva informacija savjet i sl.).

Naravno da bez pomoći svih neće biti lako. Ja osobno sam za početak okupio ljude za koje znam da su voljni, a i svojim dolaskom u K. Varoš dokazali su da ga vole, ali to ne znači da se ne može uključiti bilo tko.

Planiramo oko Uskrsa napraviti skupštinu i veliko druženje kotorvarošana i sve će biti na vrijeme na internetu na našim stranicama pa molim sve neka prate i neka se uključe da ne bi poslije rekli da se njih ništa ne pita.

Moram dodati još neke stvari! Boli me srce i duša kad čujem neke naše kotorvarošane kakve razgovore

vode međusobno. Molim ih neka pokušaju sjesti sami sa sobom i obaviti jedan razgovor kojem će biti samo jedna tema "*što je smisao moga postojanja*", ali neka budu iskreni sami sebi mislim da će se iznenaditi. Jer kad se malo pogleda samo je trčanje za zaradom i materijalnim bogatstvom a za sebe nemamo nimalo vremena. Pitam svakoga od nas što mi vrijedi sve bogatstvo ovog svijeta ako sam osuđen umrijeti u staračkom domu bez igdje ikoga svoga. A sve nas to čeka ako se ne promijenimo.

Mislim, da kad bi bile olimpijske igre u olajavanju i zavisti, mi bismo bili visoko rangirani. Zato bih molio one koje Kotor Varoš i rodna gruda ne zanima neka puste ljude koji imaju malo volje pomoći neka rade na miru.

Nikome nije zabranjeno u svome mjestu boravka skupiti kakvu pomoći i odnijeti onima kojima je potrebna ali ... Treba zato odvojiti svoga vremena a nekim je lakše za to vrijeme sjesti u kafić sa sebi sličnima i onda pretresati tuđe probleme i odvojiti na kraju dvije minut pa to staviti na intenet.

Razgovarala Viki

Posjet Centru za odvikanje Aleksandrovac

Dana 23.01.2009. godine u okviru Projekta programa ovisnosti za mlade skupina mladih zajedno s fra Perom posjetila je zajednicu Marjanovac koja djeluje u okviru samostana časnih sestara u Aleksandrovcu. Naše mlade ugodno su ugostili domaćini sestra Ana Marija, sestra Amata i operater Goran koji su im u kratkim crtama iznijeli povijest ovoga projekta i zajednice naglasivši da je ova kuća obnovljena i otvorena 2000. godine. Sestra Amata upitala je mlade: „Što ste očekivali dolazeći u ovaj Centar, kakve ste ljudi očekivali u susretima i koja su vaša iskustva i kako gledate na ovu problematiku?“

Svi su mladi govorili o svojim saznanjima problema droge i alkohola. Fra Pero je napravio usporedbu o konzumiranju droge i alkohola, ali se postavlja pitanje koje su vrjednote koje mladi danas imaju u svom životu i radu. Poznato je da su svi anestetici neka vrsta droge, ali problem se rađa tamo gdje postoji zlouporaba takvih sredstava. Osoba koja uzima drogu često, tek kada dode do kraja, zatraži pomoć. Potreba za takvim sredstvima sa sobom povlači i kriminalne radnje. Ljudi koji postanu ovisnici nađu se u velikom problemu kada počnu gubiti prijatelje, a zna se dogoditi da su prijatelji prvi koji se obrate za stručnu pomoć. Mladi su pitali što je prvotni razlog zbog kojega neki uzimaju drogu. Često je to bijeg od samog sebe, a ponekad droga pomaže osjetiti ono što se normalnim čulima ne može osjetiti. Puno mladih ima određene komplekse u životu, a neki se ne osjećaju ostvarenima, pa traže bijeg. Neki mladi u krizi odrastanja posežu za takvim stvarima. Sestra Amata je naglasila da je glavni problem pitanje krize identiteta i mladi se često boje što će drugi o njima reći. Ona je naglasila da je narkoman kao biser koji je upao u blato, ali ga treba

očistiti da bi zablistao pravim sjajem. Naglasila je potrebu mladenačkog druženja i aktiviranja na karitativnom polju djelovanja. Čovjek se ostvaruje najviše kada se daje drugima i ponekad glavni izvor krize je u dubokoj sebičnosti iz koje ljudi teško izlaze. Udruga Marjanovac funkcioniра kao nevladina humanitarna organizacija, a lokalne vlasti su im dozvolili takvu vrstu rada i što im drugo treba. Ipak, uvjereni smo da će ova zajednica s ovakvim projektom i brigom za one koji su u krizi identiteta opstati i ostati jer rade za dobrobit čovjeka i to mladoga i ranjenoga. Gosti i domaćini obišli su dvorište u kojem su mogli vidjeti zasađene čemprese mladića i djevojaka koji su prošli kroz ovu zajednicu i oporavljeni vratili se u normalni život. U dvorištu se nalazi i jedno simbolično drvo na kojem je izrezbaren dupin i to je zaštitni znak te zajednice. Obišli smo također i prekrasnu crkvu u sklopu samostana koja nije srušena za vrijeme minuloga rata.

Poslije ovoga susreta naši mladi su

nakratko posjetili stočarsku farmu Caritasa u Aleksandrovcu, a potom temeljito obišli najsuvremenije postrojenje za proizvodnju sira Trapista čija tradicijska proizvodnja je nedavno obnovljena. Uvjereni smo da će nadaleko poznati sir Trapist uskoro biti na domaćem tržištu u okviru zadružne trgovine u sklopu samostana Trapista „Marija zvijezda“.

Poslije toga mladi su nakratko posjetili Caritasov starački dom na Petrićevcu i susreli neke od naših župljana koji su našli smještaj u ovoj prekrasnoj kući koja ugošćuje starije i nemoćne ljudе. Sestra Željka Zeba ih je provela kroz sobe u kojima smo mogli susresti mnoge starije osobe koje su našle utočište u ovoj kući.

Ovo je bio samo jedan dan drugačiji od ostalih u kojem su mogli doživjeti puno toga različitoga gledajući ranjene mlade koji se bore za svoj identitet, a s druge strane susrećući starije i nemoćne koji su svoj život i snage uložili i tako čekaju da provedu mirnu i

Fra Petar Karajica

Anketiranje mladih

U projektu "Prevencija od ovisnosti mladih u župi Kotor Varoš" u želji da doznamo koliko su mladi informirani o štetnosti droge, kakav je njihov stav i njihovo mišljenje koji je najbolji način borbe protiv droge sačinili smo anketu.

Anketa je sadržavala 23 pitanja, a anketirano je 120 mladih starosne dobi od 14-22 godina. Sagledavajući rezultate koje smo dobili ovom anketom ohrabruje činjenica da je većina mladih bliska s roditeljima i većina njih otvoreno u kući razgovara na temu droga. Jedan od prioritetnih zadataka bio bi još veće educiranje jer se vrlo mali broj mladih izjasnio da je prošao edukaciju, radionicu i slično, a 70% ispitanika smatra da je najbolji način borbe protiv droge edukacija koja će se provoditi od osnovne do srednje škole i dalje. Školski preventivni programi bi bili potreba ali da se provode zajedno s nastavnicima i roditeljima. Smatraju da značajnu ulogu imaju i Centri za odvikavanje. Uključivanje djece u športske klubove radi intenzivnog bavljenja nekim športom smatraju da povećava rizik skretanja prema uzimanju droga.

Ono što brine je činjenica da je preko 50% ispitanika reklo da mogu lako doći do droge, a da je najčešće radoznalost i zabava uzrok uzimanja, a vrlo malo misli da je za to razlog obiteljsko neslaganje.

Iz provedene ankete i njezina rezultata smatramo da je potrebno pronaći način da se radi na još većoj edukaciji kako bi se pronašlo rješenje da se pomogne mladim ljudima da ne dođu u situaciju probati drogu.

Viki

Susret sa studentima jajačkog kraja u Zagrebu

ZAGREB - U nedjelju, 25.1.2009. godine mala grupa studenata iz jajačkog kraja okupila se na neformalnom druženju u Zagrebu. Na trgu Josipa bana Jelačića kod kultnog okupljališta „ispod sata“ našlo se studentsko društvo zajedno s fra Danijelom. Cijela večer je bila u „jajačkom duhu“ tako da se i kava popila u caffe baru koji vodi jedan jajčanin u Tkalcicevoj ulici. Na susret su došli: Kristijan Vidović iz Kuprešana, II. godina Rud.-geol.-naftnog fakulteta; Jelena Ladan s Careva polja, apsolvent Filozofskog fakulteta; Marija Radić iz Podmilačja, II. godina Agronomskog fakulteta; Matea Bungić iz Lučine, I. godina Socijalnog rada i sestra Radmila Ilinović iz Dobretića, III. godina Fil.-teološkog fakulteta.

Ideja susreta je da se studenti međusobno bolje upoznaju i razmjene iskustva radi što boljeg snalaženja na studiju. Mnogi mladi studenti koji dođu u Zagreb ne znaju komu se mogu obratiti za pomoć kada ih zadesa različiti problemi.

Razgovaralo se i o ideji osnivanja Udruge studenata i mladih jajačkog kraja. Skupina studenata je već organizirala 28.12.2008. „Večer jajačkih studenata“ na kojem se okupilo oko 200 studenata s različitih fakulteta. U Zagrebu je osnovana i Udruga bosanskih studenata koji su za svog zaštitnika odabrali blaženog Ivana Merza. Jelena Ladan je tajnica Udruge i predstavnica studenata iz Jajca. Udruga bosanskih studenata organizira i hodočašće u Rim (Rim - Asiz - Orvieto - Padova). Polazak je 27. veljače 2009. u 23.00 sata s parkirališta crkve Marije Pomoćnice na Knežiji. Web stranica Udruge na kojoj se može naći više informacija je: www.ubs.hr.

Nadamo se da će studenti koji se nalaze na fakultetima slijediti primjer iz Zagreba i uspjeti se organizirati. Kroz studentske udruge se mogu puno bolje snalaziti i raditi na korist čitavog društva ali i svog kraja. Želimo im puno uspjeha i Božjeg blagoslova da ih prati u životu i radu!

Fra Danijel Rajić

Crkva i New age

U petak 23. siječnja na Europskoj akademiji u Banjoj Luci održano je predavanje na temu: „Crkva i medicina pred izazovom iscje-liteljskih terapija New agea (bioe-nergija, reiki, joga...)“ Predavač je bio dr. fra Josip Blažević, duhovnik Hrvatskog katoličkog liječničkog društva – podružnica Zagreb i jedan je od najboljih poznatatelja istočnjačke duhovnosti i novih religioznih pokreta u Hrvatskoj.

Na početku svog izlaganja dr. Blažević pojašnjava što je to holistička medicina. Naime ta medicina podrazumijeva brigu za čovjekovo tijelo, psihu i duh. Za kršćane Isus je prvi holistički liječnik tj. pravi holistički liječnik koji ozdravlja i dušu i tijelo svojim riječima „Ustani, uzmi svoju posljlu i idi. Oprošteni su ti grijesi tvoji.“ Isus dakle liječi čovjekovu duhovnu i psihičku ali i tjelesnu dimenziju. U tom smislu holistička medicina je

medicina koja čovjeka tretira cjelovito.

„Da bismo mogli tretirati čovjekovu duhovnu dimenziju moramo voditi računa daje ključni problem grijeha. A od grijeha nas ne može oslobođiti ni jedan čovjek nego samo Bog. I ako tako stvari postavimo već u početku imamo problem za sve one koji se predstavljaju kao holistički liječnici.“

Holistički liječnici koji se mogu susresti po raznim sljedbama imaju različite svjetonazole, a zajedničko im je ne priznaju grijeh kao takav nego govore o neznanju.

Kada se govori o novoj paradigmi misli se o novom načinu mišljenja koji je putem različitih sljedbi ili i putem medija svakim danom sve prisutnija i u našem društvu. Osnovni elementi nove paradigmne jesu elementi židovsko-kršćanske religije, sekularizirana znanost,

krivovjerja i hereze, iskustva međugeneracijskog konflikta 1968.

– hipci pokret i istočnjačka duhovnost. Služeći se elementima iz različitih religija tim novim pristupom ili mišljenjem reinterpretiraju se moralne i etičke vrijednosti i daje im se jedan novi značaj.

„New Agea danas nema Bibliju kojom bi širio svoje ideje. Ali ima zato različite romane. Jedan od tih svakako je Paul Cohelo sa svojim brojnim romanima.“ - zaključuje dr. Blažević.

Nakon teološko-filozofskog pre-gleda dr. Blažević naveo je mnoge konkretnе primjere koje je prikupio kroz posjet različitim predavanjima i iscjepliteljskim seansama kao i iz razgovora s osobama koje su imale priliku susretati se ili biti dijelom različitih sljedbi i podvrgavale se različitim iscjepliteljskim tretmanima.

Igor Lukenda

piše fra Stipo Marčinković

Moje kotorvaroške uspomene

Kotorvaroški katolici imaju odličan sluh i jako grlo pa imaju i svoje tekstove i melodije zvane kajde. Svoje pjesme duhovnog i svjetovnog karaktera pjevali su bećarski, oduševljeno, sa zanosom i samouvjerenom, dvoglasno ili troglasno, s pratnjom u terci ili u terci i kvinti. Nekoliko glasova ili samo jedan, samouvjereni, snažniji, sugestivniji i izražajniji glas započinjao je i vodio pjesmu, muški i ženski bećarac. Svi ostali složno su pjevali pratnju. Pojedine skupine iz različitih sela, osobito u župi Sokoline, u crkvi su se natjecale tko će više, glasnije i skladnije pjevati. Stoga su pripadnici pojedinih sela znali gdje im je mjesto u crkvi. To je ljudima puno značilo jer u crkvi nisu bili samo puki promatrači, već aktivni sudionici koji su imali svoju ulogu. Govorilo se i pjevalo ikavicom. Po melodiji - kajdi *Zdravo tilo Isusovo* pjevane su i pjesme: *Zdravo krvi Isusova, Ponizno se teb' klanjam, U se vrime godišta, O prislavna Božja Mati.*

Nedjeljom i blagdanima s pjesmom smo išli na misu i s pjesmom se vraćali iz crkve. Pučka misa uvijek je bila u jedanaest sati. Crkva je bila pretjesna za veliko mnoštvo misara pa su mnogi tijekom cijele mise stajali vani, bez obzira što je puno puta padala kiša ili snijeg, ili je bilo izuzetno hladno. Propovijed se slušala s velikom pažnjom, i bez razglasa, a o propovijedima poznatih propovjednika, kao što su bili fra Mijo Đeno i fra Šimo Šimić, danima se pričalo.

Po uzoru na Blaženu Djericu Mariju svaka bi majka novorođenog djeteta na misu ponovno dolazila četrdeseti dan poslije poroda, tek kad ju svećenik "uveđe u crkvu". Rodilja bi klečala na pragu sakristije, a svećenik bi joj omotao

štolu oko ruku i poveo je pred oltar gdje bi molio molitve nad njom i blagoslovio je.

Poslije pučke mise pred crkvom je započinjala pjesma, kako muška, tako i ženska, razgovaralo se o novostima u pojedinim selima, zaseocima i obiteljima, igralo se kolo. Dok se kolo u krug širilo, dvije ili tri djevojke ili žene izdvajale bi se igrajući do sredine, prema sviraču šargije ili usne harmonike, a vraćale bi se koracima unatrag. Kad bi se mladić u kolo uhvatio do neke djevojke, to je bio znak simpatije i ljubavi. Na tom mjestu kolo bi često žurno prekidal drugi mladić ubacujući se do iste djevojke koja je bila i njegova simpatija. To je znalo izazvati napetosti između pojedinih momaka pa i njihovih sela. Tata nam je govorio da tada odmah idemo kući i učio nas govoreći: "Sine, ako neće zlo od tebe, bježi ti od zla".

Po selima se i uz gusle sviralo, pjevalo i igralo na sijelima i prelima. Sjećam se pokojnog amidže Pere, njegovih dugačkih brkova i šešira na glavi, dok je pjevao svoje pjesme uz gusle koje su mi sličile na osobu što jadikuje i jeca zbog gorke i tužne sudbine.

Nakon pučke mise kod crkve se često bacalo kamena s ramena. Svijet je natjecanje pomno pratilo. O pobjedniku se pričalo tijekom sljedećeg tjedna. Posebice jaka natjecanja bila su za Rokovo kod Rokova groblja, za Gospojinu na Sokolinama i za Sv. Franju u Vrbanjcima. Poslije nedjeljne ili blagdanske pučke mise cure su išle brati jagode ili maline po njivama, osobito u Uzlomcu, a momci bi ih "tražili da im pomognu". Zapravo bi se najčešće dogovorili gdje će se sastati.

Na pijacu u Čaršiji išlo se ponedjeljkom: da se nešto proda ili kupi,

da se ugovore poslovi, da se vide poznanici i čuje što ima novog kod drugih, u selu i u svijetu. Cure su na pijaci, kao i kod crkve, tražile momke, a momci djevojke, sklapana su nova i učvršćivana stara poznanstva. Bilo je vrlo zanimljivo gledati kako ljudi prodaju svoju stoku. Prodavač je imao uza se nekoga poznatog tko je "nabijao cijenu", da bi prave kupce navukao na što višu pogodbu. Pogodba je završavala obostranim hvatanjem šaka desne ruke i velikim zamahom ruku gore-dolje, da bi se ruke naglo razdvojile.

Svaki momak ili djevojka koji su odlučili vjenčati se, odlazili bi župniku da ih prstenuje, zaruči. On bi ih ispitao vjeronaute, poučio ih o bitnim svojstvima ženidbe, i zaruke ubilježio u knjigu navještaja. Prije vjenčanja zaručnici su navješčivani tri puta u tri nedjelje, na kraju mise, kad su se čitale župne obavijesti. Ako bi mladić prije vjenčanja doveo svojoj kući djevojku, što se rijetko događalo, ona bi bila obilježena kao samodošla, a kuća takvih mladežaca ne bi se blagoslovila.

Na vjenčanje se išlo na konjima i u konjskim kolima. Sve je bilo okičeno.

Poslije vjenčanja domaćini i domaćice iz sela kraj puta su čekali svatove i nudili im šljivovicu, mezu i kolače, a i svatovi su častili redom, hvaleći svoju slatku rakiju, pogotovo kum i kuma. Oni su djecu darivali bombonama koje smo zvali šekerlame, a bile su bez omota i prava rijetkost. Popodne se išlo mladoženjinoj kući na pir, a slavlje je trajalo čak i nekoliko dana. Djever je preko kuće bacao jabuku, a onaj koji ju je uhvatio, dobio bi nagradu. Najčešće je to bio novac utisnut u jabuku.

Mladež se često okupljala na seoska prela, tzv. sijela po kućama, tijekom dugih zimskih noći, osobito prigodom kojekakvih zajedničkih poslova: kad su se komali kukuruzi, kad se vezlo ili se češljala, vlačila ili prela vuna i kudjelja. Momci, ili muški uopće, igrali su kapa, prstena i tzv. trike ili su bili promatrači. Svi su pjevali, najčešće jedni drugima. Unaprijed se znalo kad će i kod koga će biti sijelo. Jedne noći se dogodilo da je moja najstarija sestra Ruža, mlada i lijepa, bila na sijelu u Bilicama, od naše kuće daleko oko četiri kilometra.

U to vrijeme naša najmlada sestra Lucija, koja je sada u gradu Victoriji u Kanadi, pošla je na spavanje. Ali ubrzo se Lucija vratila plaćući: "Mama, ja ne mogu spavati, Ruže plače." Mama je počne tješiti da to nije istina i odvede je u krevet, ali Lucija se ponovno vrati govoreći isto. Plakala je sve dok i mama nije otišla s njom spavati. Nakon dva sata dobili smo vijest da su baš u to vrijeme momci iz drugog sela pokušali na silu ukrasti našu sestru Ružu. Ona se otimala i plakala. Dojurili su momci i ljudi iz našega sela i uspjeli je oslobođiti, ali su neki od njih zadobili i teže tjelesne povrede. To telepatsko viđenje

sestre Lucije nikada ne mogu zaboraviti.

Ljudi u Kotor Varošu čvrstom su vjerom u Boga vjerovali, u pomoć ga zazivali i u zagovor Gospe i svetaca se uzdali. Što god su jače državne komunističke vlasti obezvrijedivale i omalovažavale i na svaki način pokušavale uništiti vjeru kotorvaroškog katoličkog puka, tim više je u nama mladima nicao, rastao i jačao naš vjerski ponos. Učionica za pohađanje vjeronauba nije bilo, ali zato su učionice vjeronauba bile naše kuće, naše obitelji, a učitelji naši roditelji, starija braća i sestre i sav narod. Sav svakodnevni život bio je prožet vjerom i molitvom. Kako je bilo lijepo i poučno vidjeti majku koja putem nosi naramak drva, goni svoju kravicu i njezino tele i sa svojom djecom moli krunicu koju prebire u rukama.

Ujutro i navečer selom je odje-kivala zajednička molitva koja se molila i prije i poslije svakoga posla i svakog objeda. Nekada su molitve navečer duže trajale pa su ljudi umorni od posla znali zakunjati, napola zaspasti, ali ni umor, niti bilo što drugo nije moglo biti razlog da se ne moli onda kad je bilo vrijeme molitve. Kad smo na njivi u podne čuli crkveno zvono, prekidali smo posao i izmolili Andeo Gospodnji. Tijekom dana molila se i krunica, kako osobno, tako i u obitelji. Već tada kotorvaroški župni pomoćnik, sada već pokojni fra Anto Lešić, vodio je molitvenu grupu koja je, između ostalog, znala moliti sva otajstva krunice. Moja sestra Peja bila je članica te grupe i molila je krunicu duboko u noć. S krunicom u rukama znala je zaspasti i s njom se ujutro probuditi.

Muškarci i žene mladom nedjeljom su obilazili župnu crkvu, a sve-

tkovinom i kipove svetaca zaštitnika. Mnogi su to činili na koljenima, pogotovo oni koji su imali zavjet ili su to činili u znak velike pokore i poniznosti, kao znak kajanja i žrtve Bogu koga se molilo za smilovanje. Mnoga koljena bila su krvava.

Na blagdan Male Gospe, zaštitnice župe Kotor Varoš, bio je godišnji vašar, a u proslavi su sudjelovali i pravoslavci i muslimani.

Svetkovine Male i Velike Gospe i Sv. Roka bili su blagdani koji su željno iščekivani, a osobito uzbudljivo slavilo se Rokovo. Na Rokovu groblju do danas se održao običaj da se kamenjem iz rijeke Vrbanje udara, tuca u veliki kamen svetog Roka. Kamen se nalazi zapadno od svećeve crkvice. Usitnjeni dijelovi kamena se zamotaju u rupčići i nose kući. I ne samo to. Po tom kamenu vjernici i leže. Oni hodočasnici koji iz daleka dolaze, na tom kamenu i zaspje. Slušao sam svjedočenja pojedinih osoba kako ih je boljelo ovo ili ono, a bolovi su nestali uz pomoć kamena svetog Roka.

Nastavit će se ...

Dragi moji kotorvarošani

Čitajući web stranice našeg kraja imam velike pohvale za rad svih koji su dali svoj udio u tom velikom poslu zajedno s najboljim i vrijednim fra Perom. Molim za njega i njegove suradnike da ustraje u svom svećeničkom radu, jer ovaj svijet treba svetih svećenika, koji se tako zdušno brinu i vode svoj napačeni hrvatski narod. Treba nas podsjećati da još nismo dobro iščitali knjigu "Križ" i da mnoge ljudi ovoga svijeta nije ni rat promijenio. Trebamo još više moliti i raditi na svom duhovnom, a ne samo na materijalnom pogledu. Da ne budemo sebični, jer i zbog toga su mnogi stradali u ratu, a mogli su se spasiti. Tako čitajući Glasnik, došla sam na ideju da napišem nekoliko riječi o mom

dragom nestalom bratu i tati. Na popisu stradalih Hrvata Kotorvaroske doline pronašla sam i moga brata Neven (Mato) Šipura, rođen 20.10.1971.- vojnik, koji je ubijen 14.08.1992. (a ne kako je navedeno 10.08.1992.) zajedno s našim tatom Matom (Petar) Šipura, rođen 30.08.1940.- civilom, a koji nije evidentiran na popisu. Dosta informacija sam saznala i od pokojne Kaje Šipure, koja je protjerana zajedno s mojom mamom i kod mene u Rijeku došla, sada sahranjena na groblju Drenova u Rijeci. Od tada ništa nismo konkretno saznali niti pronašli bar njihove kosti, da bi ih mogli sahraniti. Ja već dugo radim na tome, tražim ih i neću stati, a dobro znam da i naši sumještani znaju puno toga, pa ovim putem molim sve ljude dobre volje i sve one koji mogu razumjeti moju mamu i sve nas, braću i sestre da tko god što zna za njihovo stradavanje ili bilo kakvu informaciju dalje što je bilo s njima, da mi jave putem maila ili na bilo koji njima dostupan način.

Pokušala sam do nekih osoba doći telefonski u Njemačkoj ali ljudi mijenjaju mjesto boravka tako da nisam uspjela.

Ovom prilikom pozdravljam sve koji zele primiti pozdrave od obitelji Šipura iz Rijeke i od Janje Komljenović, rođene Šipura.

Nemoj reći...

Nemoj reći OĆE, ako se svaki dan ne ponašaš kao sin.
 Nemoj reći NAŠ, ako živiš izoliran u svojoj sebičnosti.
 Nemoj reći KOJI JESI NA NEBESIMA, ako misliš samo na zemaljske stvari.
 Nemoj reći SVETI SE IME TVOJE, ako to ime pogrdjuješ, psuješ ili uzalud izgovaraš.
 Nemoj reći BUDI VOLJA TVOJA, ako je ne prihvaćaš kada je bolna.
 Nemoj reći KRUH NAŠ SVAGDANJI DAJ NAM DANAS, ako se ne brineš za braću, beskućnike i neprosvijećene.
 Nemoj reći NE UVEDI NAS U NAPAST, ako imaš namjeru ostati u grijehu ili dalje griešiti.
 Nemoj reći IZBAVI NAS OD ZLA, ako se ne boriš protiv zla.

SOKOLINE

**Sokoline selo na proplanku,
u tebi sam sanj'o milu majku.**

**Kako mene usamljena čeka,
da joj dođem kući iz daleka.**

**Usamljena i Bogu se moli,
uvenula od tuge i boli.**

**Djeca su joj po bijelom svijetu,
usamljena ima samo sjetu.**

**Čeka majka, čeka mile svoje,
čeka majka kćeri i sinove.**

**Dolazim ti majko moja mila,
dolazim ti iz svijeta bila.**

**Da bi me tvoja ruka zagrlila,
bolno srce da bi utješila.**

**Dovodim ti unučice tvoje,
da zapamte porijeklo svoje.**

N.N.

ANTUN JARM

Imena i imendani

Slikari Agnezu prikazuju s vrlo dugom kosom koja zakriva njezino nago tijelo. Kad su joj mučitelji, da je osramote, svukli odjeću, ona stane moliti da joj tijelo ostane netaknuto za Krista. U to joj, nastavlja legenda, naraste kosa i prekrije tijelo, a s neba se spusti bijela i sjajna haljina. Kad su je zatim odvukli na lomaču, da je spale, ostala je Agneza neozlijedena usred plamena. Konačno joj jedan od vojnika mačem odrubi glavu. Stoga je i mač čest atribut mučeništva na njezinim slikama. Dakako, viđamo joj u ruci i univerzalni znak pobjede i mučeništva – palmu.

Konstancija, kćer prvog kršćanskog rimskog cara Konstantina, dala je sagraditi veliku baziliku nad Agnezinim grobom u rimu (Via Nomentana). Crkva je tijekom stoljeća mnogo puta prilagođavana. Vrijedno je spomenuti običaj koji se u njoj ponavlja sve do danas; na spomendan svete Agneze tu, uz posebnu svečanost, blagoslove dva janjeta, koja zatim predaju sestrama benediktankama kod rimske crkve svete Cecilije. One goje janjce do Velikog petka, kada se oba, na uspomenu uskrsnog Janjeta Isusa Krista zakolju. A od njihove vune sestre tkaju nadbiskupske palije. Palij je duga bijela vrpca sa šest utkanih križića, znak nadbiskupske vlasti. Nadbiskupi ih nose kod svečanog bogosluženja na svojem misnom ruhu. Te palije papa blagosliva na blagdan apostola Petra i Pavla, a zatim ih u brončanoj i pozlaćenoj škrinji stave na grob svetog Petra, a dobivaju ih novoimenovani nadbiskupi ili patrijarsi.

U kalendaru se spomendan svete Agneze još od godine 354, slavi na dan njezine smrti 21. siječnja. Zaštitnica je djevojačke nevinosti, a također i vrltara (Agnezini roditelji pokopali su njezino tijelo u vrtu svojeg ljetnikovca).

- U kalendaru se nalazi i blažena Janja Češka ili Praška (1205.-1282); spomendan joj je 2.

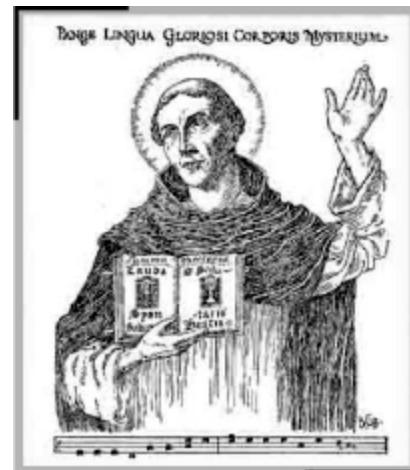
ožujka, a 16. studenoga (u nekim kalendarima 19. studenoga) slavi se sveta Janja Asiška, mlađa sestra svete Klare. Na dan 20. travnja je spomendan svete Agneze koja je iz mjesta Montepulciano, u srednjoj Italiji. Bila je dominikanka. Umrla je 1317. godine.

Alan dolazi od latinskog Alanus. Neki riječ tumače kao pripadnik nomadskog plemena Alana. Drugi tu vide keltsku riječ alun koja znači sklad. Ime je k nama došlo od Engleza, u njih je Allan i Allen, a otuda još Alo, Leno, Alenka, Alic, Lenica...

Ima svetaca koji se tako zovu. Najpoznatiji je Alan iz Lilla, cistercitski redovnik, a spomendan mu je 30. siječnja. Zatim blaženi Alan, dominikanac, u kalendaru 8. rujna. Rođen je 1428. u Bretagni, studirao je u Parizu, bio doktor teologije i profesor. Umro 1475. u mjestu Zwolle. A sveta Alena, djevica i mučenica živjela je u 7. stoljeću. Bila je kćer uglednih poganskih roditelja. U belgijskome mjestu Forest krstila se protiv očeve volje. Otac je naložio vojnicima da joj odsijeku ruku, od čega Alena umire. Spomendan joj je 19. lipnja, ali je nećemo naći u običnom kalendaru, jer je u nas sasvim nepoznata.

Albert je ime njemačkog područja i ondje ima starije oblike: Albrecht, Adalbert, odnosno Adalbrecht. Sastavnica je starovisoknjemačkih riječi dal plemenit i beracht sjajan, slavan. Kraći njemački oblici su Abbo i Bert, a hrvatske izvedenice: Adalbert, Albertin, Albe, Tin, Berto, Bertica, odnosno ženske: Alberta, Albertina, Albertica, Bertina, Ala, Alba, Berta, Ina, Inka, Inica, Tina, Tinica.

Više je kršćanskih svetaca ovog imena. Sveti Albert Veliki nosi časni naslov crkveni naučitelj. Rođen je oko godine 1200. u Lauingenu (augsburška biskupija). Stupio je u dominikance u Padovi, pa se vratio u Köln. Djeluje zatim kao profesor na učilištima u Hildesheimu, Freibргu

(im Breisgau), Regensburgu, Strassburgu i u Parizu. Među njegovim učenicima bio je poslije i veliki Toma Akvinski. Albert je bio biskup u Regensburgu i vodeći teolog na drugom koncilu u Lyonu. Posljednje godine života, od 1270. djelovao je u Kölnu i tu umro 15. studenog 1280. To je i nadnevak njegova spomendana. Više nego i jedan srednjovjekovni mislilac Albert je suvereno poznavao cjelokupne filozofske i prirodne znanosti svojega vremena, a napose u 12. stoljeću ponovno otkrivenu aristotelovsku, arapsku i židovsku filozofsku misao. Godine 1941. papa Pijo XII proglašuje ga patronom prirodoslovaca. Njegove relikvije počivaju u crkvi svetoga Andrije u Kölnu.

Mostar

Mostar je grad i općina u BIH na obalama rijeke Neretve. Kulturno je i gospodarsko središte Hercegovine, a ujedno i najveći grad u Hercegovini. Mostar je upravno sjedište Hercegovačko-neretvanske županije i sveučilišno, kulturno te gospodarsko središte Hrvata u Bosni i Hercegovini. Mostar je jedan od četiri službena grada Bosne i Hercegovine. Grad je ime dobio po čuvarima mostova (mostarima) na obalama rijeke Neretve. Ubraja se u jedan od najljepših gradova u Bosni i Hercegovini. U njemu se nalazi i Stari grad kao i stari dio grada koji se od 2005. ubrajaju u spomenike pod UNESCO-vom zaštitom.

Mostar se nalazi na jugu Bosne i Hercegovine, točnije rečeno nalazi se u centru Hercegovine. Gradska područje (Mostar i njegova okolina) se geografski može opisati kao čvoriste sjeverne, zapadne i istočne Hercegovine. Kroz centar grada se proteže kanjon rijeke Neretve pa je Mostar poznat i pod nadimkom "grad na rijeci Neretvi". Najpoznatija brda oko mostarske kotline su: Hum, Brkanovo Brdo, Galac, Orlovac, Mikuljača, Žovnica, Planinica i Fortica, a sam grad se nalazi na nadmorskoj visini 60-80 metara. Dvije najpoznatije planine koje se nalaze u blizini Mostara su Velež i Prenj. Kroz Mostar teku rijeke Neretva i Radobolja, a u njegovoj bližoj okolini nalaze se: Drežanjska, Buna, Bunica i Jasenica. Mostar je kao i većina hercegovačkih gradova veoma krševit. Mostar ima umjerenu sredozemnu klimu s blažim, ali hladnim zimama (uz malo ili nimalo snijega), te veoma vrućim ljetima gdje temperature u hladu znaju iznositi i do 45 celzijevuh stupnjeva. Zbog toga je Mostar bio najtoplji grad u bivšoj Jugoslaviji, a danas u Bosni i Hercegovini. Mostar je uz Atenu grad sa najviše sunčanih dana u godini, a snijeg u Mostaru je prava rijekost. Zime u kojima se snijeg u Mostaru zadržao više od 15 dana: 1955./1956 (15 dana), 1962./1963.(23 dana), 1984./1985. (27 dana) i 2004./2005. (15 dana). Dana 6. kolovoza 2009. godine, živa u termometru u 13 sati u središtu grada Mostara dosegurnula je 39, a na suncu je izmjerenio čak 56,4 C. Klima u Mostaru se u

posljednjih desetak godina primjetno mijenja. Prije izrazito sušna klima danas je sve vlažnija i vlažnija što ljetne vrućine čini nesnošljivim i često zrelim za proglašavanjem elementarne nepogode. Mostar ipak ima ugodnu klimu pogodnu za uzgoj različitih vrsta voća i povrća. Jesen i proljeće u Mostaru znaju biti izrazito kišoviti. U proljeće kad nema kiše, Mostar izgleda najljepše što je često znala biti inspiracija za mostarske pjesnike.

Stari most je rekonstruiran i potpuno obnovljen 2004. godine, a od srpnja 2005. ponovno je uvršten na UNESCO-vu listu zaštićenih spomenika kulture svijeta. Obnavljaju se ratne ruševine i grade nove zgrade poput brojnih trgovačkih centara i stambenih zgrada. Ponovno je izgrađena crkva sv. Petra i Pavla, franjevačka crkva, koja je teško stradala u ratu. Zvonik franjevačke crkve (visok 107 m) skupa sa zgradom "Mostarkom" (najvećom zgradom u Mostaru, smještenom u zapadnom dijelu grada, a izgrađenom u doba bivše Jugoslavije) dominira mostarskim nebom. Obnavljaju se Ulica hrvatskih branitelja/Bulevar Narodne Revolucije i Ulica Tvrčka Miloša/Alekse Šantića, koje su u ratu bile prva crta razgraničenja između Bošnjaka i Hrvata, a danas su najrazrušenije ulice u gradu. Obnovljen je, rekonstruiran i revitaliziran gradski park "Zrinjevac". Počela je obnova fasade mostarske Stare gimnazije (Gimnazije Mostar), jedne od najljepših zgrada u Mostaru, izgradene u austro-ugarskom stilu. Gimnazija se nalazi na Španjolskom trgu Nakon dvadeset godina, ponovno se počeo graditi "kulturno-sportski centar grada Mostara" unutar kojega bi se trebala nalaziti gradska športska dvorana. Nova dvorana će koštati 33 milijuna konvertibilnih maraka.

Nakon tri desetljeća dovršen je glavni bolnički objekt Sveučilišne kliničke bolnice Mostar, u čiju je izgradnju Republika Hrvatska uložila 100 milijuna kuna, a ukupna vrijednost objekta je 76 milijuna konvertibilnih maraka. Ovo je jedan od najboljih i najsvremenijih objekata na prostoru jugoistočne Europe. Sveučilišna klinička bolnica Mostar ima ukupno

30.000 četvornih metara bolničkoga prostora u kojemu je smješteno 20 operacijskih dvorana koje su opremljene najsuvremenijom opremom. Uspostavljen je poliklinički centar s 22 ambulante i kompletan dijagnostika se nalazi u tom kompleksu s 500 novih kreveta u bolničkom dijelu, s najmodernijom intenzivnom skrbi. Saborna crkva u Mostaru prije rata slovila je za jedan od najljepših pravoslavnih hramova na ovom dijelu Balkana. U posljednjem ratu, crkva je bila zadnje srpsko uporište u gradu na Neretvi te je tako teško stradala. Trenutno se prikuplja novac za obnovu Saborne crkve, u nastojanju da ova bogomolja i jedan od ljepših kulturno-povijesnih spomenika ponovno zasja nad Mostarom punim sjajem. Počela je sanacija starog napuštenog rudarskog kopa u Vihovićima. Umjetno jezero nastalo na spomenutom kopu je od rata prava ekološka bomba. U ratu i nakon njega u jezeru je bačena velika količina lijekova i drugog otpada, a u jezeru se izravno ulijevaju kanalizacijske vode iz okolnih naselja. Planiraju se riješiti navedeni problemi te osigurati čista i zdrava voda u jezeru, u kojem bi se tada moglo ponovno pojavitи ribe i ptice. U tijeku je gašenje tinjanjućeg ugljena, koji se nalazi na dubini od oko 90 metara u Vihovićima, a nakon završetka ova dva zadatka slijedi ravnjanje te ozelenjavanje terena. Sredinom 2009. godine projekt bi u potpunosti trebao biti završen, a Mostar i njegovi građani dobiti oazu zelenila i čiste vode. Postoje dvije procjene o sadašnjem brojčanom stanju stanovništva Mostara. Prema Međunarodnoj zajednici i njezinim procjenama iz 2004. godine, općina Mostar ima 127.066 stanovnika. Prema procjenama Zavoda za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine iz 2003. godine, u općini Mostar ukupno živi 105.448 ljudi.

Katolička crkva svake godine vrši popis vjernika po mostarskim župama, a prema zadnjem takvom popisivanju vjernika iz ove 2009. godine, u svim mostarskim katoličkim župama je živjelo oko 65.000 katolika (velikom većinom Hrvati), što je više od polovice stanovništva.

Preuzeto: hr.wikipedia.org/wiki/Mostar

Fra Juro Marčinković odgovara na vaša pitanja

Tinnitus - zujuanje u ušima

Pitanje: Prije nekoliko tjedana počelo mi je zujati u ušima i to mi jako smeta. Imam veliko povjerenje u Vas i molim Vas da mi kažete kakva je to bolest, radi čega nastaje i kako se može liječiti? A. P. Okouca Perth.

Odgovor: Kod Vas se radi vjerojatno o tinirusu. Šumovima u ušima. To zujanje ne dolazi izvan uha i drugi ljudi Vaše probleme u svezi toga zujanja ne čuju i ne osjećaju. Uzroci nastanka zujanja u ušima mogu biti mnogobrojni. Navodim ovdje samo nekoliko: gripalna infekcija, upala srednjeg uha, povreda u srednjem uhu, doživljaj nepodnošljivo jakog zvuka ili eksplozije, smetnje cirkulaciji u srednjem uhu, razni otrovi i uzimanje medikamenata mogu prouzročiti šumove i zujanje u ušima. Ovi šumovi mogu prestati ako nestanu uzroci nastanka kao gripalne infekcije i upale srednjeg uha, prestajanje uzimanja lijekova itd. Čim se osjeti šumenje i zujanje u ušima treba se odmah otici liječniku, specijalistu za uho, nos i grlo. Što se prije započne s terapijom tim su veće šanse da će se izlječiti ove smetnje u ušima. Ja sam mnogima pomogao kod ublažavanja ili uklanjanja šumova u ušima mojim lijekom. Nažalost, ja osobno moram taj lijek dati pacijentu u uši jer je dosta komplikirano.

Previše i premalo soli je štetno za organizam

Pitanje: Moj muž jede previše soli. Kod svakog jela on doda još najmanje jednu veliku žlicu soli. Bio je dugo dobra zdravlja a sada ima

problema s visokim tlakom, bubrežima itd. Bio je na liječničkim pregleđima, dali su mu razne lijekove. Nisu mu rekli da treba nešto mijenjati u svojoj prehrani. Što Vi preporučate? A. S. Sydney.

Odgovor: Ja sam o ovoj temi već pisao na ovoj stranici 24. rujna 2004. godine. Previše soli je veoma štetno i može nastati rak na želudcu, poveća se krvni tlak i obole bubrezi. Isto i premalo unošenja soli u organizam je štetno za organizam. Zbog premalo soli u organizmu pojačava se debljanje. To je radi toga što se u tijelu gomilaju otpadi koji nastaju izmjenom tvari u tijelu. Organizam brže stari, nastaje česta glavobolja, srčani problemi, alergije, depresije itd. Naglašavam ovdje da naš organizam ima oko 50 g soli u tekućem stanju, koja neprestano kruži u tijelu. Naš organizam potrebuje dnevno oko 8 grama soli. Preko životnih namirnica organizam dobiva dnevno oko 6 g soli, a 2 grama dnevno moramo mi dodati u hranu i tako zadovoljiti dnevne potrebe organizma. Vaš muž bi morao ozbiljno porazgovarati s liječnikom, u prvom redu sa specijalistom za bubrege. Treba mu otvoreno iznijeti svoj problem svakodnevnog uzimanja previše soli. Ukoliko bude potrebno trebao bi otici i na terapiju kod dobrog psihologa.

Aneurysma

Pitanje: Imam problema s krvnim žilama i liječnik mi je ustanovio da imam aneurysmu. Ja sam muslimanka, izbjeglica iz Bosne, ne znam dobro engleski. Čitam redovito Hrvatski vjesnik, vidim da Vi mnogo toga znate i zato Vas molim, za pomoć. Kakva je bolest aneurysma? C. A. VIC.

Odgovor: Aneurysma je latinska riječ za jednu od mogućih bolesti krvnih arterija u našem organizmu. To je zapravo proširenje arterija. Ovo proširenje može nastati u svakoj arteriji a najredovitije se događa kod arterije u području trbuha i u mozgu. Najopasnije je ako nastane aneurysma, proširenje u području mozga.

Postoje i urođene slabosti krvnih žila i tada se povećava rizik od upala, zakrečenja i infekcija krvnih žila. Kod aneurysme u mozgu nastaju bolovi u glavi i osoba iznenadno vidi duple slike. Ako aneurysma, prošrena krvna žila u mozgu pukne onda nastaju u glavi nesnošljivi bolovi, slabosti i povraćanje, često i ukočenost u vratu. U težun slučajevima aneurysme u mozgu nastaje ukočenost, gubljenje svijesti i zapadanje u komu, a često poslije toga nastupi i smrt.

Reuma može biti i nasljedna

Pitanje: Bila sam dugo zdrava. Od mladosti pušim veoma mnogo. Zadnju godinu dana mi se pojavila reuma. Uskoro ću se udati i želim imati barem dvoje djece. Imam veliko povjerenje u vaše znanje i zato Vas molim da mi odgovorite: Može li pušenje uzrokovati reumu i je li reuma nasljedna i mogu li i djeca oboljeti od reume? G. R. Perth.

Odgovor: Prema znanstvenim studijama pušači brže obole od reume i reumatskog artritisa. Osim toga, znanstveno je dokazano da pušači, koji imaju reumu više trebaju lijekove protiv reume nego oni koji ne puše a isto tako kod pušača s reumom dolazi brže do oštećenja zglobova. Također je znanstveno dokazano da djeca od roditelja koji imaju reumu, jedno ili oboje, izloženi su većem riziku da će dobiti reumu, nego ona djeca čiji roditelji nemaju reumu. To ne znači da će se djeca roditi ili kasnije dobiti reumu nego da postoji veća mogućnost. Činjenica je da i djeca mogu vrlo rano oboljeti od reume. Zato je nužno da se djeca oboljela od reume, ili kod pojave znakova reume, odmah podvrgnu liječničkoj terapiji kako bi se uklonile ili sprječile neugodne posljedice. Ja pravim ulje koje je vrlo djelotvorno kod reume, artritisa i artroze. Nažalost, ovo ulje je vrlo teško napraviti i zato ga pripremam samo u manjim količinama.

nastaviti će se

Na zemlji postaje pretjesno

Svijet je na pragu velike ekološke krize koja će nastupiti zbog prekomjerne potrošnje prirodnih bogatstava i nosi ozbiljnije posljedice od trenutne ekonomske krize, upozorava WWF.

Ovo upozorenje sadržano je u posljednjem izdanju WWF-ovog Living Planet Reporta, vodećeg časopisa s područja ekologije i zdravlja. Prema spomenutom izvješću, dovedeni smo u situaciju ubrzanog opadanja ili čak nestajanja globalnih prirodnih bogatstava i resursa dok se sve više zemalja suočava i s trajnim nestankom vode. "Svijet današnjice se bori s posljedicama precjenjivanja svojih finansijskih dobara, ali ova kriza se zapravo više temelji na nedovoljnom vrjednovanju okolišnih dobara, odnosno prirodnih bogatstava koja su osnova cijelokupnog života i opstanka", izjavio je glavni direktor WWF-a James Leape.

Ako se naše potrebe na planetu nastave povećavati istom brzinom, u 2030. godini trebat će nam evkivalent od dva planeta,

kako bismo održali takav način života", dodaje Leape. Ovakav tempo života doveo je do stanja u kojem više od 3/4 svjetske populacije živi u zemljama koje su ekološki dužnici i u kojima nacionalna potrošnja značajno premašuje njihov biološki i ekološki kapacitet, navodi se u izvješću WWF-a, Londonskog zoološkog društva (ZSL - Zoological Society of London) i Global Footprint Networka (GFN). "Posljedice globalne ekološke krize mogu biti ozbiljnije nego posljedice trenutne ekonomske krize!", naglasio je izvršni direktor GFN-a Dr. Mathis Wackernagel. "Ograničenja resursa i raspad ekosustava izazvat će i golemu ekonomsku krizu s padom investicija, dok se istovremeno očekuje značajno poskupljenje hrane i energije."

Najveću potrošnju imaju Amerika i Kina, međutim i zemlje u našoj regiji značajno premašuju iskorištavanje prirodnih resursa. Npr. kad bi cijelokupno čovječanstvo koristilo resurse na razini na kojoj ih danas koriste Hrvati, za

održavanje bi nam bilo potrebno još pola planeta, više od dva planeta za Slovence, dok bi 1,3 planeta zadovoljilo potrebe građana BiH. „Posebice zemlje u regiji imaju značajne mogućnosti u razvijanju i poboljšanju kvalitete života, a da istovremeno ne ugrožavaju ekološke prilike koje imamo. Očuvana priroda je jedna od važnijih prednosti koje još uvijek imamo u usporedbi s ostatkom svijeta", kaže dr. Deni Porej, direktor WWF-ovog Mediteranskog programa.

Unatoč tome većina zemalja u regiji su vrlo neučinkovite u korištenju energije – intenzitet upotrebe po jednoj proizvedenoj jedinici je čak i do dva puta veći nego kod zapadnoeuropskih zemalja. Zato ove zemlje imaju veliku odgovornost i moraju iskoristiti vlastiti potencijal, što će rezultirati ne samo očuvanjem energije, nego i novca, te u krajnjem slučaju i planeta.

Leape naglašava da ekološka kriza takvih razmjera još uvijek nije nastupila te da "ako čovječanstvo još uvijek ima volje, postoje načini za suživot s postojećim prirodnim resursima, ali moramo prepoznati i prihvatići činjenicu da će potrošnja ekološkog kredita zahtijevati i mnogo veće akcije od onih poduzetih za sprječavanje finansijske krize."

Preuzeto: ekologija.net

Ovaj put nešto brzo,
jednostavno, ukusno...

Jednostavan kolač od voća

2 jaja

20 dg šećera

25 dg brašna

15 dg margarina ili ulja

1 jogurt

1 prašak za pecivo

1 vanilin šećer

1 žličica aromatične rakije

Izmutiti jaja i šećer, dodati maslac i jogurt. Miješati drvenom žlicom. Dodati brašno, vanilin šećer i rakiju, te izmiješati. Prašak za pecivo dodati tek na kraju. Izlijte smjesu u namaščen i pobrašnjen pleh. Ukrasite sezonskim voćem po želji: višnjama, bademima, orasima, šljivama, trešnjama, breskvama, marelicama, grožđem, smokvama. Pecite 30 minuta u pećnici zagrijanoj na 180 stupnjeva.

Začinsko bilje u vašoj kuhinji

Naši preci su još od davnina koristili razne začine, naime u kuhanji su bili gotovo neizbjegni. Iz tog razloga su imali visoke vrijednosti na tadašnjem oskudnom tržištu namirnica. Početkom dvadesetog stoljeća pronalaskom novih načina očuvanja i konzerviranja hrane potražnja za začinskim biljkama znatno opada. No, u posljednje vrijeme začini ponovno zauzimaju zaslужeno mjesto u kulinarstvu. Najčešće korišteni začini koji rastu u tropskim predjelima su:

đumbir, papar i cimet, te razna aromatična sjemena poput anisa, kopra, korijandra i sl. Navodno, korištenje aromatičnog bilja potječe iz doba kada su naši preci prilikom seoba da bi meso

zaštitili od nečistoće i kvarenja savijali u listove mirisnog bilja. Shvativši da je takvo meso ukusnije počeli su koristiti aromatične biljke u pripremi jela. Danas se aromatično bilje široko primjenjuje u kulinarstvu svih kultura. Začine je najbolje kupovati u manjim količinama i čuvati u dobro zatvorenem staklenkama kako bi što dulje zadržali svoja aromatična svojstva.

Začinskim biljem možemo dodatno obogatiti pripremljena jela, stoga ih je prava šteta ne koristiti u pripremi vaših omiljenih jela. Ukoliko ne poznajete baš najbolje začine, možete eksperimentirati s manjim količinama ili s već "poznatim" kombinacijama. Ako ne želite da se začin posebno ističe u vašem jelu stavite ga na početku kuhanja jer će procesom kuhanja izgubiti veću količinu svoje arome, a ako želite da prožme jelo u potpunosti stavit ćete ga pred sam kraj. Kombinacije su bezbrojne i ovise isključivo o vašoj kreativnosti u kuhinji.

Brzi kolač s orasima

1 čaša oraha,

1 čaša šećera u prahu ,

6 jaja ,

1 čaša prezli,

kora od jednog limuna,

malo grožđica.

Samo dvije riječi

Bio jednom jedan samostan u kojem je vladala stroga disciplina. Poštujući zavjet šutnje nikome nije bilo dozvoljeno govoriti. Ali, postojala je jedna iznimka. Svakih deset godina redovnicima je bilo dozvoljeno da progovore u dvije riječi. Nakon što je proveo prvih deset godina u samostanu, jedan redovnik je došao do predstojnika samostana. "Prošlo je deset godina," kaže predstojnik samostana. "Koje dvije riječi želiš izreći?"

"**Krevet... tvrd...**" reče redovnik. "Razumijem," odgovori predstojnik samostana.

Deset godina kasnije, redovnik se vratio predstojniku samostana. "Prošlo je još deset godina," reče predstojnik samostana. "Koje dvije riječi želiš izreći?"

"**Hrana... neukusna...**" reče redovnik.

"Razumijem," odgovori predstojnik samostana.

Još je deset godina prošlo i redovnik se ponovno susreo s predstojnikom samostana koji ga upita: "Koje dvije riječi želiš izreći nakon ovih deset godina?"

"**Ja... odustajem!**" reče redovnik. "Pa, razumijem i zašto," odgovori predstojnik samostana. "**Sve što si radio bilo je samo prigovaranje.**"

Na vjeronauku župnik pita Pericu:

- Reci, Perice, što čovjek treba prije učiniti ako želi doći u raj?
- Treba najprije umrijeti! - odgovori Perica.

Starija dama se tužila svećeniku da je oholi. Svećenik je pitao, u čemu se sastoji ta oholost?

- Kad nedjeljom obučem svečano odijelo, onda pogledam u ogledalo i divim se kako sam lijepa...
- To nije oholost, nego zabluda...

Razrednik upita Marka:

- Zašto jučer nisi bio u školi?
- Htio sam postupiti kako smo učili na vjeronauku: da se u ovom korizmenom vremenu nečega odrekнемo.

Iskustva s ljudima

Tko se zauzima za druge,
riskira,

da bude odbačen.

Tko se oslanja na druge,
riskira,

da bude izigran.

Tko se povjerava drugima,
riskira,

da bude izdan.

Tko pomaže drugima,
riskira,

da doživi nezahvalnost.

Tko ljubi,

riskira,

da bude ostavljen.

A tko ništa ne

riskira...

... svejedno ne može biti siguran

da neće biti

odbačen,

izigran,

izdan,

žrtva nezahvalnosti,

ostavljen.

Poenta:

Svakako riskirajte!

I Bog je riskirao stvarajući vas!

Tko se ne molí?

Neki je seljak bio pozvan na svečanu večeru. S njim za stolom sjedili su otmjeni gosti. Kada je trebalo početi jesti, čini se da nikome nije bilo važno prije se pomoliti, samo je seljak jednostavno sklopio ruke da bi tiho zahvalio svom nebeskom Ocu.

Neki naoko otmjeni gospodin rekao je podrugljivo: "Dragi, prijatelju, kod vas na selu sigurno ste još navikli da se svi molite?"

"Ne", odgovori seljak "to ne mogu reći".

"Tako", rekao je onaj drugi pobjednički, "sigurno samo stariji i zaostaliji?"

"I to ne", bio je odgovor, "znate ja imam jednu svinju sa sedam praščića u toru, koji se ne mole. A svi koji ne pripadaju živini, normalno zahvaljuju svom Stvoritelju za hranu i piće."

"Gospodin" je ostao bez riječi

Časna sestra živo tumači djeci strahote sudnjega dana I pakla:

- Nastat će strašna tama, jako će grmjeti i sijevati, gromovi će udarati i nastat će velika oluja...
- Časna, hoćemo li u to vrijeme morati ići u školu?

Ante je upravo došao iz škole.

- Ante, kako je bilo u školi - pita ga otac.

- Religiozno, tata - odgovori Ante.

- Kako religiozno?

- Evo, kako. Učitelj me pita, a ja se križam. Ja odgovaram, a on se križa.

Na blagdan Male Gospe čitalo se u crkvi evanđelje... Abraham rodi Izaka. Izak rodi Jakova...itd.

Neka trudna žena uzdahne:

- Blažena vremena kada su muškarci rađali.

ZABAVNE STRANICE

Negdje oko Mostara uđe čovjek s bijelom čarapom na glavi u autobus Centrotransa iz Sarajeva. Izvadi pištolj i kaže:

- "Ajmo novce, marke, nekretnine, zlatnine sve na sunce!"

A drugi viče:

- "Nemoj kume mene ja sam Hrvat!"

Veli Mostarac:

- "Ma čuj njega! Ovo je pljačka, nije ovo popis stanovništva."

Župnik govori Petru:

- Znaš, Petre, tvoj najveći neprijatelj je rakija!

- Ali, velečasni, vi ste ...:-)

propovijedali da valja i svoje neprijatelje!

Sin: -Mama, znaš li što je novo?

- Što sinko?

- Dragi Bog se razbolio.

- Kako to govorиш, sinko? Dragi Bog se ne može razboliti.

- Ali danas je naš župnik rekao u crkvi, da je dragi Bog pozvao k sebi našeg liječnika.

- Molim vas, obvezno moram razgovarati s provalnikom.
- Ma zašto ste tako navalili?
- Želim samo saznati kako je uspio ući u stan u tri ujutro, a da to ne primijeti moja žena.

Došao Crnogorac na tržnicu i pita prodavačicu:

- Pošto paprika?
- Dva eura, kaže prodavač.
A on će: - Da nijesu možda punjene???

Policajac: Otvori, policija!

Diler: Što hoćete?

Policajac: Da porazgovaramo!

Diler: Koliko vas ima?

Policajac: Dvojica!

Diler: Pa popričajte!

Veliki kamion prolazio je željezničkim podvožnjakom, kadli se zaglavi između ceste i svoda iznad. Svi pokušaji stručnjaka da kamion oslobode bili su bezuspješni, a kolona auta bila je duga kilometrima s jedne i s druge strane podvožnjaka.

Neki je dječak pokušavao svratiti pažnju vođe radnika na sebe, no uvjek su ga gurnuli u stranu. Napokon, u očaju, čovjek reče:

- Pretpostavljam da si nam došao reći kako da obavimo posao?

- Da – reče dječak. – Savjetujem vam da ispuštite nešto zraka iz guma.

(U glavi nestručnjaka postoje mnoge mogućnosti. U glavi stručnjaka ima ih malo.)

Mali Perica svaku večer prije spavanja moli. Uoči svog rođendana na kraju molitve je nadodao, što je glasnije mogao:

- Dragi Bože, molim te, daj da za rođendan dobijem bicikl!

- Što se tako dereš? Dragi Bog nije gluhi, prekine ga majka.

- Ali je tata - odgovori Perica.

Naslovi u hrvatskim novinama

Jutarnji: - ZATUKAO ŽENU SJEKIROM, SKOČIO U BUNAR PA SE OBJESIO

Jutarnji: - UBILA MUŽA KUHINJSKOM KRPOM

Glas Istre: - UBIJENA ŽENA PUCALA NA VOJNIKE

Jutarnji: - OBILJEŽEN DAN BORBE PROTIV ANTIFAŠIZMA

Jutarnji: - TERAPIJA JAHANJEM INVALIDNE DJECE

Jutarnji: - ANTE GOTOVINA LOKALIZIRAN

Jutarnji: - OBJESIO SE O NETOM PROPUPALU TREŠNU

Jutarnji: - U POŽARU IZGORIO PRASAC VICKO, KRAVA JAGODA I ČOVJEK IVA

Novi list: - ZVJEZDANI RATOVI III: OSVETA SHITA

Jutarnji: - NOŽEM JE IZBODEN GREGORI PEK (20) IZ SLATINE

Jutarnji: - KRAVA PROPALA KROZ KROV NA GLAVU TURČINU KOJI JE IGRAO DOMINO

Dnevnik: - UMIROVLJENICI ODMARAJU NA KLUPAMA, A GROBLJA ZJAPE PRAZNA

Naslovnica Slobodne: - OSMOŠKOLCI UBILI BOGA U VJEROUČITELJICI

Jutarnji: - MAĆKA Š PET NOGU ŽIVJET ĆE SASVIM NORMALNO KAD JOJ UKLONE DVije VIŠKA

Jutarnji: - PLIN VEĆ OVE GODINE STIŽE U JASENOVAC

Jutarnji: - NASLOV: ŽOHAR U SABORSKOM RESTORANU, PODNASLOV: GAMAD NA RUČKU

24 sata: - PROVALIO U DJEĆJI VRTIĆ I ZLATNU RIBICU NABIO NA ČAČKALICU

“ Mnogo je lakše razabrati zabludu nego otkriti istinu. Zabluda leži na površini i s njom ćemo lako izaći nakraj. Istina počiva u dubini. Tragati za njom nije svačija stvar.”

J. W. Goethe

Cijenjeni kotorvarošani, prijatelji i ostali čitatelji i posjetitelji naše web stranice,

Svima nam je poznato da svaki put nekamo vodi, a svaka cesta povezuje nekoga ili nešto. Svako poznanstvo i razmjena informacija može poslužiti za stvaranje novih relacija i međusobnih komunikacija. To je bio i prvotni cilj ove naše web stranice. Svaki most povezuje dvije obale i ljude koje žive na tim obalama, tako je i ova naša stranica imala i ima za cilj upoznavati i povezivati ljude, davati informacije i širiti pozitivne vibracije. Ako smo u tome uspjeli, možemo biti zadovoljni i sretni da smo nešto dobro učinili. Za svaku pohvalu je lijepo pisanje i ugodna razmjena informacija i pozdrava.

Nažalost, moram konstatirati da ima i onih koji nisu u takvom raspoloženju i za njih se može reći sve drugo osim da svojim pisanjem i ponekad neodvagnutim izjavama ne šire dobre vibracije, nego čak ispoljavaju svoju gorčinu i šire dezinfomacije i negativan zadah, razlog tomu neka nađu u susretu sa samima sobom u tišini svoje sobe.

Radi onih dobrih i plemenitih ljudi i dalje ćemo biti prisiljeni filtrirati informacije koje ćete moći naći na našoj web stranici. Ovo nije prostor za bolesne ambicije i za ljude željne rata u sebi i oko sebe, traženje krivaca za rat i uništavanje, iznošenje negativnih konotacija o rodnoj grudi i o političarima koji vode jednu ili drugu nam dragu domovinu.

Ipak, mogu reći da u svoj ovoj zbrkanosti i nesnalaženju mnogih, prevlavadaju oni pozitivni ljudi i njima želimo dati više prostora. Svima nam je poznato da je materijalna ekomska situacija u cijelom svijetu zamršena i nesigurna, te da su prava radnika i nezaposlenih svedena na minimum, ali ipak moramo živjeti u nadi boljeg sutra i graditi svojim doprinosom bolju, sretniju, mirniju, radosniju budućnost. To nije lak posao, ali samo oni najhrabriji u tome mogu i uspjeti.

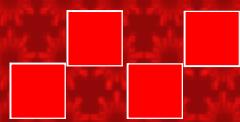
Sve one dobromjerne još jedanput potičem da pišite o onome što je dobro, plemenito i veselo kao što to čini na simpatičan način naš POŠTAR.

I na kraju svima vama želim uputiti riječi našega nobelovca Ive Andrića koji kaže: **”Čudno je kako nam je malo potrebno da budemo sretni, ali je još čudnije: kako nam često baš to malo nedostaje”!**

Razmislite o svojim postupcima i rječima koje šaljete u eter jer po njima nas drugi prepoznaju i procjenjuju.

Fra Petar Karajica

Nema raja bez rodnoga kraja!

